

Anbudsskola

Habo kommun 2021

HABO KOMMUN

Innehåll

- ❖ Olika sätt att handla med/ ha ekonomiska relationer med offentlig sektor/upphandling
- ❖ Orientering om på Lagen om offentlig upphandling, LOU
- ❖ Upphandlingsprocessen och upphandlingsterminologi
- ❖ Om upphandlingsdokument som grund för anbudet
- ❖ Exempel på upphandlingsdokument
- ❖ Hur utformas ett anbud?
- ❖ Hur utvärderas anbud?
- ❖ Hur hitta intressanta upphandlingar?

HABO KOMMUN

Upphandling Habo kommun

- ❖ Ung organisation, 2,5 tjänster
- ❖ Upphandling skötes tidigare via avtal med bl. a. Jönköpings kommun

Bajram Bajrami

**Magdalena
Carlén**

Noomi Johnson

HABO KOMMUN

1

Handel & Relationer

Hur kan ekonomiska relationer mellan näringsliv och offentliga institutioner se ut?

HABO KOMMUN

Hur kan offentliga tjänster tillgodoses?

- ❖ Objektsavtal LOU
- ❖ Ramavtal - köp av tjänster/varor i ett avropssystem enligt Lagen om offentlig upphandling, LOU
- ❖ Direktupphandling LOU
- ❖ Kundval - licensiering enligt LOV
- ❖ Egen regi
- ❖ Kommunalt bolag/stiftelse/förbund

HABO KOMMUN

Objektsupphandling

- ❖ Ett specifikt uppdrag med en specifik volym. Kallas ibland entreprenadavtal
- ❖ Upphandlas i konkurrens enligt Lagen om offentlig upphandling
- ❖ Bara en vinner
- ❖ Leverantören skriver ett avtal med myndigheten

HABO KOMMUN

Objektsupphandling- underleverantörer

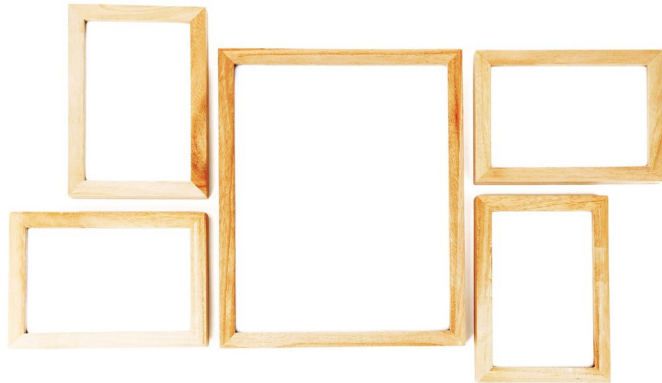

- ❖ Redan vid anbudsgivningen kan leverantörer ange att hen vill anlita underleverantörer
- ❖ Underleverantörer kan också anlitas under kontraktets löptid
- ❖ Underleverantören måste alltid prövas av den upphandlande enheten

HABO KOMMUN

Vad är ett ramavtal?

- ❖ Ett avtal som fastställer de grundläggande villkoren för tilldelning av kontrakt
- ❖ Avrop görs senare av kund/beställare när slutgiltiga villkor sätts. Beställare är alltså olika enheter i kommunen som har behov av tjänsten/varor. Den som skött upphandlingen är oftast inte beställare

HABO KOMMUN

Mer om ramavtal och avrop

- ❖ Kan ingås med en eller flera aktörer
- ❖ Ingås för en viss tidsperiod, vanligtvis max 4 år men utan garanterade volymer
- ❖ Om avropet sker med flera leverantörer sker avrop vanligtvis via rangordning eller förnyad konkurrensutsättning
- ❖ Takvolym

HABO KOMMUN

Vad menas med direktupphandling?

- ❖ Myndigheterna kan vända sig direkt till en eller flera leverantör utan annonsering och utan att begära in skriftliga anbud
- ❖ Ett bra tillfälle för småföretag att komma in i upphandling
- ❖ Svårt att uppskatta omfattningen av direktupphandlingen

HABO KOMMUN

När kan direktupphandling ske?

- ❖ Kan göras om värdet av upphandlingen är lågt, 615 312kr (2020) per uppdrag/företag/kommun, viss andel av tröskelvärdet (28%)
- ❖ **I särskilt angivna** situationer till exempel när det bara finns en möjlig leverantör eller vid synnerlig brådska
- ❖ Kan i verkliga undantag fall användas om det finns **synnerliga skäl** till exempel, ett pris väsentligt understigande marknadspriser, känslig upphandling inom social omsorg

HABO KOMMUN

Fråga

- ❖ Finns hinder för oss att delta i offentlig upphandling?
- ❖ Vilka?

HABO KOMMUN

2

Lagstiftning och styrdokument

HABO KOMMUN

Vem omfattas av LOU - Lagen om offentlig upphandling?

- ❖ Statliga myndigheter
- ❖ Kommuner
- ❖ Landsting
- ❖ Sammanslagningar av en eller flera myndigheter
- ❖ Offentligt styrda organ t.ex. kommunala bolag
- ❖ Projekt med offentlig finansiering

HABO KOMMUN

Den offentliga upphandlingen – en jättemarknad

- ❖ Det handlades för c:a 800 miljarder kr i Sveriges offentliga upphandling 2018, 18% av BNP (Konkurrensverket)
- ❖ Kommunerna står för det mesta av upphandlingen
- ❖ Göteborg handlar för 22,9 mdr per år, Stockholm för 32 mdr
- ❖ Lokalt
 - Habo 250 mkr Värnamo 500 mkr
 - Mullsjö 200 mkr Vaggeryd 200 mkr
- ❖ 4-5 anbud per förfrågan (Konkurrensverket)
- ❖ Vanligaste leverantören är ett aktiebolag med färre än 50 anställda

HABO KOMMUN

Styrdokument för upphandling – kommun

- ❖ EU:s upphandlingsdirektiv
- ❖ Nationell upphandlingsstrategi
- ❖ Upphandlingslagstiftningen – LOU och LUF – senast uppdaterad 2019
- ❖ Kommunens upphandlings- och inköbspolicy
- ❖ Kommunens budget

HABO KOMMUN

Grundläggande principer för upphandling EU rätten

- ❖ Icke-diskriminering
- ❖ Likabehandlingsprincipen
- ❖ Principen om ömsesidigt erkännande
- ❖ Proportionalitetsprincipen
- ❖ Transparensprincipen

HABO KOMMUN

3

Upphandlingen

Process och terminologi

HABO KOMMUN

Upphandlingsprocessen - översikt

❖ Realisera

- Implementera
- Förvalta

❖ Upphandla

❖ Förbereda

- Planera
- Kartlägga
- Analysera

HABO KOMMUN

4

Upphandlings- dokument

HABO KOMMUN

Upphandlingsdokument - Innehåll

- ❖ Anbudsinbjudan/bakgrund
- ❖ Kvalifikationskrav
- ❖ Uppdragsbeskrivning/kravspecifikation
- ❖ Utvärderingsgrund kriterier
- ❖ Avtalsvillkor - kommersiella villkor
- ❖ Administrativa bestämmelser
- ❖ Bilagor

HABO KOMMUN

Bilagor, exempel

- ❖ Anbudsformulär
- ❖ Förslag till avtal
- ❖ Ritningar
- ❖ Beskrivning av kommunen
- ❖ Prisbilaga

CHECKLIST

HABO KOMMUN

Vanliga kvalifikationskrav leverantör

- ❖ Registrerat företag
- ❖ Skött skattebetalningar
- ❖ Uppgift om årsomsättning
- ❖ Årsredovisning
- ❖ Intyg om ekonomisk stabilitet
- ❖ Kvalitetssystem
- ❖ Policys
- ❖ Försäkringar, bankgarantier
- ❖ Referenser

HABO KOMMUN

5

Att lämna anbud

HABO KOMMUN

Att lämna anbud – anbudstider

- ❖ Det finns vissa minimifrister för att lämna anbud i offentlig upphandling som beror på typ av upphandling
- ❖ Vid öppet förfarande i elektronisk upphandling i LOU är minimifristen 30 dagar.

Av olika skäl kan de ibland vara längre tidsfrister – och kortare.

HABO KOMMUN

Om skall-krav och värderingskriterier

- ❖ Skall-kraven = obligatoriska krav i upphandlingsdokument- underlaget måste uppfyllas
- ❖ Värderingskriterier har med utvärdering att göra – möjligheterna för företaget att vinna anbudet ökar om man uppfyller dem. Anbudet mäts på hur bra kriterierna uppfylls.

HABO KOMMUN

Hur sker upphandlingen?

- ❖ Elektroniskt - anbudsgivaren svarar på anbudet via ett elektroniskt system
- ❖ Direktupphandling – enklare system – ibland offert – e-post
- ❖ Det finns alltid en deadline då anbudet måste vara inne (LOU)

HABO KOMMUN

Hur förhålla sig till upphandlingsdokumentet? ?

- ❖ Grundregel – läs och reflektera
- ❖ Om det finns oklarheter – ställ frågor enligt de system som anvisas
- ❖ Helt orimligt – påpeka – rättelse kan ske

HABO KOMMUN

6

Utvärdering av anbud

HABO KOMMUN

Anbudet kan värderas efter olika principer

- ❖ Bästa förhållande mellan pris och kvalitet
- ❖ Pris
- ❖ Direktupphandling – förhandling kan förekomma

HABO KOMMUN

Steg 1 - Hur utvärderas anbudet?

- ❖ Kontroll av att alla formella krav är uppfyllda.
- ❖ Kontroll av att kvalificeringskrav på leverantör är uppfyllda.
- ❖ Kontroll av att kvalificeringskrav på vara/tjänst är uppfyllda.
- ❖ Om kraven är uppfyllda går anbudet vidare till steg 2

HABO KOMMUN

Steg 2 – Bästa förhållande mellan pris och kvalitet - exempel

- ❖ Mervärdesmodellen
- ❖ Modellen bygger på att angivna kvalitetskriterier värderas var för sig och ges ett ekonomiskt värde (mervärde). Summan av anbudets mervärden dras sedan från angivet anbudspris

- ❖ Exempel:

Anbudspris: 100 000 kr

Mervärden:

Kvalitet: - 10 000 kr

Miljöarbete: - 10 000kr

Leveranstid: - 10 000kr

Jämförelsesumma: 70 000 kr

HABO KOMMUN

Steg 2 - Utvärdering pris

- ❖ Den artikel/tjänst med lägst pris som uppfyller alla kriterier på ett godkänt sätt kommer att väljas

HABO KOMMUN

Vid tilldelningsbeslut

- ❖ Med beskedet kommer ett upphandlingsprotokoll
- ❖ Där anges vem som vunnit och varför/hur utvärdering skett
- ❖ Ibland anges också varför vissa leverantörer inte valdes
- ❖ Analysera och lär

HABO KOMMUN

Anbud och sekretess

- ❖ Anbuden är strikt konfidentiella så länge de är anbud – det vill säga de får inte lämnas ut och inte läsas av några andra än de som ansvarar för upphandlingen.
- ❖ När tilldelningsbeslut är meddelat är alla anbud offentliga handlingar och det i princip möjligt att få ta del av anbudet.
- ❖ Anbud kan sekretessbeläggas i delar om leverantören begär det och den upphandlande enheten finner det rimligt. Om anbudsgivarens begäran inte godkänns kan hen besluta att inte lämna anbudet.

HABO KOMMUN

Möjlighet till överprövning

- ❖ Efter tilldelningsbeslut inträder minst 10 dagars avtalsspärr
- ❖ Avtalet kan inte skrivas på under denna tid
- ❖ Om någon vill överpröva beslutet är det nu hen ska anföra skäl för det och meddela kommunen

HABO KOMMUN

7

Att skriva ett anbud

HABO KOMMUN

Kan och ska vi lägga anbud?

- ❖ Är våra tjänster "upphandlingsbara" – vilka i så fall?
- ❖ Har vi tid och kapacitet att genomföra?
- ❖ Vad är alternativet till offentlig upphandling om man vill ha fler uppdrag?

HABO KOMMUN

Att hitta upphandlingar

Registret kommer att fyllas på efterhand som beslut om registrering fattas av Konkurrensverket.

Namn på annonsdatabasen	Drivs av	Id-kod	Webbadress
e-Avrop	e-Avrop AB	SE	www.e-avrop.com www.pabliq.se
KommersAnnons.se	Primona AB	KA	www.kommersannons.se
Mercell Annonsdatabas	Mercell Commerce AB	MT	www.opic.com/upphandlingar
Konstpool	Konstpool AB	KP	www.konstpool.se
CTM	EU-Supply Holding AB	CTM	eu.eu-supply.com/ctm/supplier/publicenders

- ❖ Registrerade annonsdatabaser, annonsdatabasregistret finns hos Konkurrensverket.
- ❖ Sök på ”registrerade annonsdatabaser”

- ❖ TED, aktuella tröskelvärden finns på Konkurrensverkets hemsida

HABO KOMMUN

Att hitta upphandlingar

- ❖ Myndigheters hemsidor
- ❖ Facktidningar
- ❖ Branschorganisationer
- ❖ Alltid gratis att söka i den nationella annonsdatabasen
 - registrering
- ❖ Prenumerera på en bevakningstjänst (oftast mot betalning)
 - sökord, bransch (CPV), geografiskt område (NUTS)

HABO KOMMUN

Bevakningstjänster

- ❖ Tjänst som letar upp upphandlingar åt dig enligt dina inställningar (CPV och NUTS). Skickar aviseringar med e-post som matchar dina inställda kriterier
- ❖ Viktigaste portalerna att titta på är:
 - Mercell/Visma**, betaltjänst som funnits länge, separat bevakning på Sverige, Norge och Danmark, www.opic.com
 - e-Avrop pAblic**, en betaltjänst som scannar offentliga upphandlingar i Norden och Europa, www.pablic.se
 - KommersAnnons**, kostnadsfri bevakning men begränsad till det som annonseras via Kommers. Inkluderar några större organisationer, www.kommersannons.se

HABO KOMMUN

Att hitta upphandlingar, viktigast

- ❖ Spara bokmärken i din webbläsare för olika webbplatser
- ❖ Sök regelbundet och registrera konto
- ❖ Överväg en betaltjänst för upphandlingsbevakning
- ❖ Länkarna i tjänsten ska leda till originalkällan, de tidigare nämnda portalerna gör detta (men det finns en uppsjö av andra bevakningstjänster som inte gör detta...).

HABO KOMMUN

Att skriva anbud – förbereda

- ❖ Identifiera vilka av era tjänster ni vill ska upphandlas
- ❖ Orientera er om vilka upphandlingar som kan vara intressanta
- ❖ Vem/vilka upphandlar

HABO KOMMUN

Gör en företagsdokumentation

- ❖ Företagets historia och basfakta
- ❖ Intressentbild
- ❖ Affärsområden
- ❖ Resurser
- ❖ Ekonomi
- ❖ Referenser
- ❖ Intyg
- ❖ Tillstånd

HABO KOMMUN

Fler förberedelser

- ❖ Polycys
- ❖ Kvalitetssäkring
- ❖ Rutiner
- ❖ Jämställdhet
- ❖ Processer
- ❖ Värderingar
- ❖ Ekonomisk stabilitet
- ❖ Kapacitet – på enskilda områden

HABO KOMMUN

Tips

- ❖ Beställ gamla upphandlingsdokumentunderlag och gå igenom dem för att förstå hur de är upplagda
- ❖ Studera anbud på upphandlingar som redan är gjorda - goda exempel
- ❖ Räkna på kalkyler för olika scenarier

HABO KOMMUN

Analys av upphandlingsdokumentunderlag

- ❖ Notera alla skall-krav
- ❖ Se till att ni uppfyller dem
- ❖ Om ni inte uppfyller dem är det ingen idé att fortsätta anbudsskrivandet
- ❖ Detta för att uppfylla första fasen av anbudsprövningen - kvalificeringen

HABO KOMMUN

Anbudsskrivning i praktiken

- 1) Förbered innan anbudstiden
- 2) Läs upphandlingsdokumentunderlaget och kolla avtalsvillkoren noga
- 3) Besluta om ni ska köra
- 4) Planera anbudstiden – fördela jobbet
- 5) Analysera utvärderingskriterierna
- 6) Framskrivning
- 7) Granska
- 8) Lämna anbud i rätt tid

HABO KOMMUN

Skarpt läge

- ❖ Gör en checklista
- ❖ Dela ut ansvar för olika delar
- ❖ Sätt tidsmarginal för oförutsedda händelser
- ❖ Allt bortanför din kontroll är prio ett
- ❖ Ställ alla frågor direkt när de dyker upp
- ❖ Läs alltid frågor och svar vid varje publicering

HABO KOMMUN

Mer om anbudet

- ❖ Kolla upp vilka texter som faktiskt måste skrivas och biläggas
- ❖ Var noga med att inte bara klicka på att ni har olika policys, system etc. – ni måste faktiskt ha dem
- ❖ Studera utvärderingskriterierna – vad ska ni profilera och betona utifrån det

HABO KOMMUN

Mer att tänka på

- ❖ Notera vad man faktiskt frågar efter
- ❖ Ni kan vara världens bästa företag på socialt ansvarstagande men frågas det inte efter det är det ingen idé att beskriva det
- ❖ Försök anpassa er efter vad som efterfrågas

HABO KOMMUN

Prissättning

- ❖ Räkna på priset med beaktande av vad ni nu vet om krav och objekt
- ❖ Kolla upp om det finns indexuppräkning med som avtalsvillkor
- ❖ Ska priset gälla länge – ta höjd för löneökningar och fördyringar

HABO KOMMUN

Innan anbudet går iväg

- ❖ Gå igenom checklisten – om det finns någon sådan – åtgärda vid behov
- ❖ Anbudet består som tidigare nämnts mest i att ni intygar att ni kommer att följa regler och uppfylla krav som står angivet i upphandlingsdokumentunderlaget men där det efterfrågas textavsnitt ska ni förstås skriva.
- ❖ Kolla alla texter igen – det ska vara snyggt, rättstavat och tydligt
- ❖ Den som har e-legitimation ska vara tillgänglig/firmatecknare på plats
- ❖ Missa inte sista datum

HABO KOMMUN

Anbudet går iväg

- ❖ Anbudet läggs elektroniskt till
exempel via TendSign
- ❖ När ni är färdiga med intyg och texter
skickar ni iväg anbudet – trycker på
knappen
- ❖ Ni får en bekräftelse – får ni inte det
är det bäst att kolla att anbudet
verkligen gått iväg

HABO KOMMUN

Avslut upphandlingen

- ❖ Leverantören är bunden av anbudet en viss tid efter att det är lämnat
- ❖ När utvärderingen är gjord får de vinnande anbudsgivarna ett tilldelningsbeslut
- ❖ Övriga underrättas om utgången av upphandlingen

HABO KOMMUN

Om man inte klarar alla krav

- ❖ Gå samman med flera andra företag och lämna anbud som ett konsortium?
- ❖ Använd er av en huvudleverantör som redan har avtal.
- ❖ Undersök möjligheten att bli underleverantör.

HABO KOMMUN

Till sist – hur kan man påverka?

- ❖ Genom att lobba för möjligheter – gentemot verksamheterna
- ❖ När ni är med – kommunicera om vad ni tycker om underlaget för upphandlingen
- ❖ Ta hjälp av andra organisationer eller konsulter kring både påverkans- arbete och anbudsgivning

HABO KOMMUN

Tack för uppmärksamheten!

Vi hoppas dagen varit givande och ser er gärna
på fler events!

www.habokommun.se

(NÄRINGSLIV & ARBETE – UPPHANDLING OCH INKÖP)

upphandling@habokommun.se

HABO KOMMUN